

GEORGE C.
DUMITRU

...ȘI TOATE
ZILELE
DE AZI

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

I

Bunică-mea a locuit mereu cu noi în casă, era acolo când am apărut pe lume: deja bătrână, deja ofilită, deja ținută. Închisă, în cea mai mare parte a timpului, în camera ei împuțită – nu lăsa pe nimeni să-i calce pragul, darămite să pună mâna să curețe. Păzea ușa ca un cerber, protejându-și hotărâtă micul infern în care își consuma zilele.

Țin minte că îmi spunea povești. Se întindea lângă mine în pat, se plângea câteva minute de dureri de oase și de viața grea pe care i-o făcea mama, de dorul celeilalte fete care o părăsise – zicea ea – și plecase prin alte țări și îmi vorbea de oameni isteți de la sate. Care, în general, furau. Luau ce puteau de la boierii pe unde argăteau sau de la hoți mai mari decât ei și o ștergeau spre codru, fratele lor. Acolo scăpau de urmăritori într-un mod ireal, prin agerimea minții și cu ajutorul animalelor nădrăvane pe care le dresau cu fluier magice, primite de la Dumnezeu. Și așa își cheltuiau comoara, ușurați că au scăpat de sărăcie. Eu eram ușurat că povestea se sfârșea și puteam să mă culc. Asta dacă nu adormea inoportun și bunica lângă mine, prea obosită să-și târască trupul fleșcăit în patul ei. Ca să îmi sfărâie mie în cap toată noaptea, sau să șuiere ori, pur și simplu, să fluier ca un văcar. Bătrânețea nu o chinuia doar pe ea. Ci și pe mine, pe mama, pe vecinele din bloc, pe doctorii din spitale și de pe salvare, care o tratau fără implicare, cu prioritatea acordată unui om aproape dus.

Dar a murit repede. Din punctul meu de vedere, adică. În sensul că n-am prins-o mult pe acest pământ și de-aia nu-mi amintesc mare lucru despre ea, în afară că mirosea urât, acru, a bătrân, că o enerva pe mama care se răstea la ea din nimic și că îmi spunea poveștile alea tâmpite. Însă îi plăcea ei chestia asta, să-mi vorbească monoton și gros, mișcându-și buzele încrețite înainte de culcare, crezând că face bine. Iar eu o lăsam, căci nu știam cum se zice nu, și mă chinuiam în prezența ei scârboasă, mirositoare a moarte.

Era de parcă moartea se lipise de ea ca o haină udă. Și mie mi-era frică c-o s-o iau și eu, că haina aia invizibilă se va întinde ca o plasmă cu conștiință și mă va îmbrăca și mă va strânge și mă va lipi de bunica, să mă ducă cu ea în mormânt. Și-atunci mă întorceam cu fața la perete și mă chirceam, cu genunchii la piept și mâinile înfipite între ei. Strângeam puternic ochii și număram în neștire oi, sperând că voi adormi mai repede. Nu îmi ieșea. Oile se înmulțeau iar eu, în loc să le pierd șirul, deveneam din ce în ce mai lucid, alergat de frica dispariției din univers.

Nu îmi puteam concepe moartea. Nu îmi puteam imagina cum e să nu mai fii. Să nu mai vezi, să nu mai auzi, să nu mai miroși. Să plutești într-un vid întunecat. Să devii întunericul. Rece, înghețat, etern. Nu. N-ai simți frigul. Nici căldura. N-ai simți nimic. Și ce înseamnă acest nimic? Cum se manifestă el, cum se recunoaște el? Cred că de-asta mi-era de fapt frică: de inefabil, de incognoscibil, de inimaginabil. De cuvintele grele cu i pe care atunci nu le știam, cum nu știam nici să-mi pun întrebări existențiale. Dar sentimentul că nu-mi pot internaliza non existența era pe-acolo pe undeva, în mine, greoi și aspru și de neînțeles, și mă cuprindea ori de câte ori bunica mă înghesuia în perete, să-și facă loc în pat.

Când a murit, am răsuflat ușurat: scăpasem. La fel a zis și mama, aproape veselă, aproape fericită, atunci când a îngropat-o. Și-a frecat palmele eliberată, gata să-și continue viața.

Și uite, acum e mama la rând, după o viață nespectaculoasă trăită lângă fiul ei nespectaculos în casa în care amândoi s-au născut, în timpuri diferite. Și de ea s-a lipit moartea, în același fel ca de bunica, cu aceleași haine strâmte. O strânge în chin-gile ei fără ca ea să-și dea seama. Dar semnele sunt clare, pline de speranță: nu mai are mult. De când cu ultima criză i-au slăbit auzul și văzul. Trebuie să ridic vocea și să dau larg din mâini când îi zic ceva. Gura i s-a strâmbat, e căzută într-o parte. Vorbește greu, atunci când o face. În rest, aproape autistă, stă hipnotizată la televizor. Și-a tras fotoliul mai aproape de ecran și se lasă legănată de cuvintele dulci ale prezentatorilor emisiunilor politice. Are ochii injectați, fixați pe frunțile înalte ale predicatorilor care au ingenuncheat, prin manipulare, o întreagă națiune de bătrâni, bolnavi și proști. Bine că vor muri curând. Bătrânii și o parte din bolnavi, cel puțin. Cu proștii e altă poveste,ăștia nu mor niciodată și nici din țară nu pleacă, așa că va trebui să ne obișnuim și cu prezența, și cu dreptul lor de vot.

Am încercat odată să-i închid televizorul, dar cum am pus mâna pe telecomandă mi-a intuit intenția și-a sărit pe mine ca o panteră, urlând. Mi-am ferit la timp obrazul din calea unghiilor ei furioase. Ar trebui să i le tai într-o zi, dar nu stă. Abia reușesc să o mai spăl, cu unghiile va fi imposibil. Mai ales că și le poate folosi ca arme albe. Așa că nu îmi rămâne decât să mă retrag în camera mea și să ies din când în când, să o verific. Și să aștept. Oricum n-am altceva de făcut. Ceva care să merite, cel puțin.

Deși astăzi am zărit o fetișcană ieșind din apartamentul de vizavi care m-a pus oarecum pe gânduri, animându-mi orizontul. Nu știu când s-a mutat, erau alți chiriași acolo, o familie cu un copil. M-am și mirat când l-am văzut. Pe copil, zic. Nu mă așteptam să apară, mereu am crezut că bărbatul ăla chel cu ochi spălăciți și privire largă, mult prea largă pentru a vedea cu adevărat ceva, e sterp. Eram atât de convins de asta că, atunci când am văzut progenitura, am crezut că e un nepot în vizită.

Un bebeluș adus să stingă instinctul matern al femeii care nu rămânea gravidă. Privată de bucuria nașterii și durerile aferente, putea dintr-odată să-și înăbușe regretele ținând în brațe copilul alteia. Să se plimbe cu el prin casă, să-i cânte, să-i gângurească, să-l miroasă și să-și imagineze al ei, în timp ce își urăște bărbatul cu spermatozoizi leneși sau neinteresăți.

Dar nu, femeia îi zicea „Hai la mama“ și-atunci mi-am spus că l-a făcut cu altul. Până când a dat-o și chelul cu tata, plesnind de fericire, și-atunci nu mi-a rămas decât să cred că e înfiat. I-am tot pândit, să văd dacă apare vreunul de la instituțiile statului, să verifice condițiile în care îl țin, dar nu a venit nimeni. M-am gândit să mă deghizez eu în așa ceva și să le bat la ușă: Dați-mi să văd copilul. E curat? Voi sunteți curați? Casa e curată? Ce suge? Al cui lapte? De unde l-ați muls? Cine vi l-a dat? O femeie? Și e cu analizele la zi? Sau îl otrăviți lent? Trebuie să vi-l iau, sunteți doi incapabili, nu aveți cum să creșteți un copil, e clar, experimentul încetează acum, bebelușul trebuie să urmeze calea simplă și sigură a unui orfelinat unde se va forma pentru a deveni un dur în lupta cu sistemul. Vom avea nevoie de spirite de fier în viitor, puse față în față cu încercările vieții încă de la început. Oameni căliți, înrăiți, puși pe treabă. Hai, dați-l înapoi, nu vă las să-l transformați într-un hipster asexuat pe bicicletă.

Dar mi-a fost lene.

O fi fost al lor, până la urmă. Cine știe? Miracolul vieții. Oricum, nu mai pot afla, au plecat. Sau au fost dați afară pentru neplată, copilul creștea cam repede, probabil și-au băgat toți banii în lapte praf și borcane cu piure de fructe și legume.

În fine, să n-o lungesc: au plecat și în locul lor a apărut – nu știu când – fata asta. Am văzut-o ducând gunoiul, auzisem mișcare pe scară și, ca de obicei, am întredeschis ușa să văd care-i treaba. O siluetă în pantaloni scurți și tricou alb, mulat pe corp. Se chinuia cu o ditamai găleata, m-am întrebat ce naiba e în ea de e așa grea și cât a stat gunoiul în casă până s-a hotărât ea să-l arunce. O ținea cu două mâini și mergea cumva crăcănată,

atentă să nu-și rupă vreo unghie. Am urmărit-o prin crăpătura minusculă a ușii până a intrat în casă și apoi am intrat și eu în camera mea și ăla am fost, cu gândul la ea și mâna în chiloți, încercând să nu gem prea tare ca să nu mă audă mama.

L-am sunat apoi pe Paul și l-am întrebat pe cine jecmănește acum. Am adăugat că am văzut o fată drăguță ieșind din apartamentul abandonat de el pe mâinile agenților imobiliari și că ar fi păcat să ia banii unei asemenea creaturi.

— E o studentă, mi-a zis.

— Sper să nu ne facă probleme.

— Ce probleme să facă?

— Studentele astea au nevoi speciale, au scăpat în sfârșit de-acasă și simt nevoia să-și etaleze feminitatea peste tot, sunt în etapa exibiționistă a vieții. Ducea gunoiul în chiloți. Noroc că am văzut-o eu și nu altcineva. Sper că n-o să apară tot felul de troglodiți pe aici, cu gândul să o tăvălească. Țștia altceva n-au în cap. N-aș face față gălăgiei și gemetelor, pereții sunt subțiri.

— Fii fără grijă, e cuminte. E o rudă de-a mea.

— Asta nu e o garanție. Dacă îmi ziceai că face parte din Biserica Reformată stăteam mai liniștit. Deși nici cu alea nu e în regulă, își reprimă instinctele cam mult și când se dezlănțuie, să te ții. Mă rog, sper să fie la locul ei, altfel o să reclam la administrație. Se știe: fără orgii în bloc. E regulă de bază, am zis și i-am închis telefonul în nas. Mai voia să spună ceva, dar mie îmi înflorise un gând interesant și m-am lăsat în voia lui: trebuie, cumva, să am grijă de fata asta. E studentă, acum face primii pași în viață, acum e momentul s-o ajute cineva, cineva ca mine. Fără un mentor care să-i deschidă ochii, o fată ca ea, fătându-se în lenjerie intimă pe te miri unde, ar putea deveni o pradă ușoară pentru bărbații ajunși la criza vârstei de mijloc care să profite cu nesimțire de trupul ei tânăr oferind la schimb doar vorbe frumoase și mici avantaje materiale. În timp situația ar distruge-o iar ea s-ar deprima cumplit, ar sfârși cu o stimă de sine infimă.

Sau mai rău: cu puțin efort și ceva sfaturi de la un anturaj decent, ar putea ajunge o corporatistă și ar muri de epuizare, ori dacă nu, smulgându-și părul din cap, ar lua-o brambura pe străzi, cuprinsă de demență.

Ori, Doamne ferește, ar putea sfârși o activistă, în mâinile abile ale unui ONG-ist care ar pune laba pe ea înaintea mea. O fire bătaioasă și independentă, crezând că luptă cu sistemul, atunci când lovește exaltată în morile de vânt. Doamne, nu. Femeile nu sunt făcute pentru așa ceva. Ele trebuie să își găsească rapid un cuibușor, să clocească, să facă pui și să-i trimită la grădiniță/școală/muncă, să le facă de mâncare și să le cumperi de îmbrăcat în timp ce își cicălesc bărbatul și-l împing spre băutură. Dar nu mai ajungi așa ușor acolo, în zilele noastre. Te măriți târziu, te codești să faci copii, ți se pare că ai nevoie de carieră, că e bine să nu depinzi de nimeni, și când îți dai seama ce proastă ai fost e prea târziu, te trezești fată bătrână, căutând divorțați sau ratați pe care să îi păcălești să te ia de nevastă. Să co-existați. Să vă uniți singurătățile. Și te întrebi cum ar fi fost dacă la vârsta studenției ai fi avut un mentor să te ajute să faci alegerile bune în viață.

Doar că îmi trebuie o strategie, nu pot să apar așa deodată la ușa ei. Ce-ar crede? Ce i-aș zice? Hei, fă bine și lasă-mă să intru, am venit chitit să îți modelez spiritul. Ești la vârsta potrivită. Deși voi astea de acum începeți devreme, tare mi-e că te-au modelat destui deja, însă sunt convins că au pedalat în direcții greșite. Eu sunt un vizionar și acum ai ocazia să te lași bulversată de viziunea mea. Hai, dă-mi un pahar cu apă și pregătește-te să fii uimită.

Dar nu se poate brusc. Și un copil o știe, ia pune-l să facă dintr-odată ceva și vezi ce „nu” categoric primești. Trebuie s-o iei pe ocolite. Așa și eu. S-o iau prin învăluire, s-o abat din drumul ei pe scară în sus, să îi propun o rută alternativă, via o cafenea din Mall, sau o plimbare în parc, cadre perfecte pentru inoculare. Ambalate în discuții frivole, concepțiile mele inova-

toare își vor găsi locul șerpește în creierul ei și, încolăcite acolo, vor aștepta momentul oportun să se activeze și să facă pui.

Așadar îmi trebuie un plan. Cu cât mă gândesc mai mult la asta, cu atât mai convins sunt de misiunea mea. Este una adevărată. Pot salva un suflet de la pierzanie. Să-l scot din ghearele capitalismului feroce, până nu e prea târziu. Să îi arăt calea cea dreaptă, drumul spre libertate și fericire. Și asta repede, până nu se prinde că i se cere pe chirie mai mult decât face apartamentul în care stă și se mută mai aproape de centru pentru aceiași bani. Se poate întâmpla oricând, sigur are ceva prieteni inimoși suferinzi de boala calculelor. Și îmi pierd proximitatea. Iar asta îmi poate încurca toate socotelile.

Un vis urât, neliniștitor și groaznic, lipicios și persistent, apărut brusc de nicăieri, mi-a stricat dimineața. În el era bunica. Stătea picior peste picior, ca o domnișoară de salon. Avea o țigară lungă și subțire între degete și era la fel de bătrână pe cât ar fi trebuit să fie: părul rar și alb, despletit, care îi cădea pe umerii înguști; chipul scheletic aproape fără buze, fără pic de obraji, fără dinții din față, cu bărbia ascuțită, ușor ridicată; pielea înnegrită, ridată, înmuiată; sânii căzuți, lunguiți, ca două cârpe atârinate la uscat.

Era în bucătărie, pe un scaun mic de lemn. Purta un halat subțire și găurit, mâncat de molii, care îi arăta formele dezagreabile. Mai mult nu avea pe ea. Fuma și zâmbea, voit seducător, voit tineresc, cu adevărat doar dezgustător.

Eu, la picioarele ei, păzeam un lighean cu apă. Urma să-i spăl tălpile murdare și să-i tai unghiile galben-maronii. Nu aveam foarfecă, eram nevoit să folosesc cuțitul de pâine. Unghiile trebuiau înmuiate bine în apa caldă cu clăbuci înainte să le apuc între degete și să le scobesc cu lama boantă. Gândul ăsta mă cutremura, ca întreaga scenă. Dar știam că o voi face, obligat de ceva mai presus de voința mea.

Bunica îmi vorbea, umezindu-și din când în când buzele cu limba. Îmi spunea cât de importantă era activitatea pe care o începusem. Cu câtă atenție trebuie să îi rezolv eu pedichiura.

— Emilian, zicea, suflând fumul ca niște șuvițe cărunte, în sfârșit ai ocazia să faci ceva important. Îmi tai mie unghiile. Îmi cureți tălpile de pielea moartă. Îmi speli picioarele.

— Da, buni, ziceam cu ochii plecați.

— Apoi vei arunca apa.

— Da, buni.

— Și mă vei ajuta să mă îmbrac. Și mă vei scoate în oraș. Și mă vei purta de braț prin cele mai cochete cluburi. Vreau să dansez pe muzică rock. Vreau să mă dau în stambă pe Metallica și Manowar, pe Judas Priest și Marilyn Manson. Să-mi pui geaca de piele cu ținte, o am în dulapul de pe hol, e acolo de când a murit bunică-tu.

— Da, buni.

— Emilian, ești un băiat bun. Un băiat foarte bun.

— Da, buni.

— Acum adu cuțitul pentru unghii și lasă-mă să-mi înmoi picioarele.

Bunica și-a vârât tălpile în apa caldă, depărtându-și genunchii. Marginea halatului i s-a ridicat, dezvelindu-i pulpele moi și pline de vânătăi. La contactul cu apa i s-au încordat ușor gambele, accentuându-i varicele ca niște șerpi.

Apoi și-a aplecat tot corpul spre mine, cautând să mă mângâie pe cap, cuprinsă de recunoștință.

Și m-am trezit.

Eram transpirat și strângeam în pumn cu furie un colț de cearșaf.

Și tocmai atunci m-au sunat de la muncă: să vin neapărat căci mi s-au terminat zilele de concediu și fără plată nu mai vor să-mi dea. Le-am zis că iar m-am îmbolnăvit adăugând cu voce stinsă că zac în pat de trei zile.

— Sunt transpirat și am coșmaruri. Și dureri, multe dureri. Cum mă simt mai bine, vin.